

“ਗਿਆਨ” ਵਿਹੁਣੀ - ਧਾਰਮਿਕਤਾ,

ਆਸਤਿਕਤਾ - ਨਾਸਤਿਕਤਾ।

. ਮਨੁੱਖ ਸਮਾਜ ਵਿਚ, ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਾਓ ਲਿਆਣਾ ਕੀਤੇ। ਪਰ ਧਰਮ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਪੁਜਾਰੀ/ਪਾਂਡੇ/ਗਰੰਥੀਆਂ/ ਟਕਸਾਲੀਆਂ/ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਸੰਪਰਦਾਈ ਪਾਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਰਵਾਇਤਾਂ/ ਮਨਾਉਤਾਂ, ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਮੰਨਤਾਂ, ਮਨਾਉਤਾਂ, ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦਾ ਅਸਰ/ਪ੍ਰਭਾਵ ਏਨਾ ਗਹਿਰਾ, ਪੱਕਾ ਹੈ, ਅਸਰ/ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਪਕੜ ਏਨੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ, ਕਿ ਲੋਕ ਇਸ ਅਸਰ/ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੱਕ ਕਰਨਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਵਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਬੁਰਾ-ਭਲਾ ਤੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚ ਸਕਦੇ। ਉਹ ਇਸ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰਾਂ ਗਰਕੇ ਪਏ ਹਨ।

. ਇਹਨਾਂ ਰਵਾਇਤਾਂ/ਮੰਨਤਾਂ-ਮਨਾਉਤਾਂ, ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਬਨਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਤਿਰ ਲੋਕ ਹੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਫਤਵੇ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ/ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਇਹ ਫਲਾਂ-ਫਲਾਂ ਬੰਦੇ **ਆਸਤਕ ਹਨ ਜਾਂ ਨਾਸਤਕ।**

** ਆਸਤਕ:

. ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਗਰੰਥੀ/ਪੁਜਾਰੀ/ਪਾਂਡੇ/ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਸੰਪਰਦਾਈ ਮੂੜਮੱਤੀ/ਮਨਮੱਤੀ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿ ਕਿਸੇ/ਕਿਤੇ ਬਾਹਰ ਦੂਰ ਆਕਾਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਸਵਰੱਗ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ‘ਰੱਬ’ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ‘ਆਸਤਕ’ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖ “ਰੱਬ” ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ‘ਰੱਬ’ ਵਿੱਚ ਆਸਥਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

**ਨਾਸਤਕ:

. ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਗਰੰਥੀ/ਪੁਜਾਰੀ/ਪਾਂਡੇ/ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਸੰਪਰਦਾਈ ਮੂੜਮੱਤੀ/ਮਨਮੱਤੀ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿ ਕਿਸੇ/ਕਿਤੇ ਬਾਹਰ ਦੂਰ ਆਕਾਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਸਵਰੱਗ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ‘ਨਾ ਮੰਨਣ’ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ‘ਨਾਸਤਕ’ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖ “ਰੱਬ” ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ‘ਰੱਬ’ ਵਿੱਚ ਆਸਥਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।

ਅਸਤਕ ਨਾਸਤਕ

** ਤਾਂ ਤੇ! !

ਗਰੰਥੀ/ਪੁਜਾਰੀ/ਪਾਂਡੇ/ਬਾਹਮਣ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਮੂੜਮੱਤੀ/ਮਨਮੱਤੀ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ

“ਗੁਰਬਾਣੀ” ਰਚਾਇਤਾ 35 ਮਹਾਂ-ਪੁਰਸ਼, ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ‘ਨਾਸਤਕ’ ਹੋਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਤਾਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਸਵਰੱਗ ਵਿੱਚ ਬੈਠੈ ‘ਰੱਬ’ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ/ਸਨ।

{(ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਪੁਜਾਰੀ ਵਾਲੇ ‘ਰੱਬ’ ਨੂੰ ਨਿਕਾਰਿਆ ਹੈ।

. ਪੁਜਾਰੀ ਨੂੰ ਫਿੱਟਕਾਰਾਂ ਪਾਈਆਂ ਹਨ, ਕਿ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਰਤੀਆਂ ‘ਰੱਬ’ ਨਹੀਂ ਹਨ।

.”ਜੋ ਪਾਥਰ ਕੋ ਕਹਤੇ ਦੇਵ॥ ਤਾ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਹੋਵੈ ਸੇਵ॥ ਜੋ ਪਾਥਰ ਕੀ ਪਾਂਈ ਪਾਇ॥ ਤਿਸ ਕੀ ਘਾਲ ਅਜਾਂਈ ਜਾਇ॥ ਮ5॥ 1160॥

. ਨ ਪਾਥਰ ਬੋਲੈ ਨਾ ਕਿਛੁ ਦੇਇ॥ ਫੋਕਟ ਕਰਮ ਨਿਹਫਲ ਹੈ ਸੇਵ॥ ਮ5॥ 1160}

. ਠਾਕੁਰ ਹਮਰਾ ਸਦ ਬੋਲੰਤਾ॥ ਸਰਬ ਜੀਆ ਕਤੁ ਪ੍ਰਭੁ ਦਾਨੁ ਦੇਤਾ॥ ਮ5॥ 1160॥

‘ਰੱਬ’ ਤਾਂ ਸੱਚ-ਕਰਤਾ-ਕਰਤਾਰ ‘ਗਿਆਨ’ ਹੈ।}}}

** ਤਾਂ ਤੇ ‘ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਿਆਨ’ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਵੀ ‘ਨਾਸਤਕ’ ਹੋਏ।

** ਤਾਂ ਤੇ 35 ਮਹਾਂ-ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਚਾਰੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਗਿਆਨ ਲੈ ਕੇ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ‘ਨਾਸਤਕ’ ਹੋਏ।

. ਤਾਂ ਤੇ, ‘ਸਚਿਆਰਤਾ’ ਦੇ ਰਾਹ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਪੂਰਾ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ‘ਨਾਸਤਕ’ ਸਮਾਜ ਹੈ।

** ਪਰ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

- ‘ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ’ ਵਿਚਲੇ ਬਾਣੀ ਰਚਾਇਤਾ, ਸਾਰੇ 35 ਮਹਾਂ-ਪੁਰਸ਼ ਤਾਂ ਇੱਕ ‘ਸੱਚ-ਕਰਤੇ-ਕਰਤਾਰ-ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ, “ਗਿਆਨ” ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਸਨ/ਹਨ।

- ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਸਨ/ਹਨ ਕਿ “ਸੱਚ-ਕਰਤੇ-ਕਰਤਾਰ-ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ, ਇਸ ਸਿਸਟੀ-ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦਾ ਮਾਲਿਕ ਸਰਬ ਵਿਆਪਿੱਕ ਹੈ, ਘਟ-ਘਟ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
- “ਤੂੰ ਘਟ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰਿ ਜੀ ਹਰਿ ਏਕੋ ਪੁਰਖੁ ਸਮਾਣਾ॥ ਮ4॥ 10॥
- ‘ਸੱਚ-ਕਰਤਾ-ਕਰਤਾਰ-ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ’, “ਗਿਆਨ” ਸਰਬ-ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ।
- ਹਰ ਜੀਵ ਜੰਤੁ, ਪਸੂ-ਪੰਛੀ, ਜਾਨਵਰ, ਮਨੁੱਖ ਮਿਲੇ ‘ਗਿਆਨ’ ਨਾਲ/ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।
-
- ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖ ਨ ਰੰਗੁ ਕਿਛੁ ਤਿ੍ਹੁ ਗੁਣ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਭਿੰਨ॥ ਮ5॥ 283॥
- ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖ ਨ ਪੰਚ ਤਤ ਠਾਕੁਰ ਅਬਿਨਾਸ॥ ਮ5॥ 816॥
- ਸਹਸ ਤਵ ਨੈਨ ਨਨ ਨੈਨ ਹਹਿ ਕਉ ਸਹਸ ਮੁਰਤਿ ਨਨਾ ਏਕ ਤੁਹੀ॥ ਮ1॥ 13॥
- ਸਹਸ ਪਦ ਬਿਮਲ ਨਨ ਏਕ ਪਦ ਗੰਧ ਬਿਨੁ ਸਹਸ ਤਵ ਗੰਧ ਇਵ ਚਲਤ ਸੋਹੀ॥ ਮ1॥ 13॥
-

** ਤਾਂ ਤੇ! !

. ’ਗੁਰਬਾਣੀ’ ਅਨੁਸਾਰੀ ਇੱਕ “ਸੱਚ-ਕਰਤੇ-ਕਰਤਾਰ-ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ, “ਗਿਆਨ” ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ “ਨਾਸਤੱਕ” ਤਾਂ ਨਾ ਹੋਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਇੱਕ ਇੱਕ “ਸੱਚ-ਕਰਤੇ-ਕਰਤਾਰ-ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ, “ਗਿਆਨ” ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।

** ਉਹ, ਇੱਕ ‘ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਕਰਤਾਰ’ ਜਿਸਨੂੰ ‘ਗੁਰਬਾਣੀ’ ਅਨੁਸਾਰੀ ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਤਾਂ ਘਟਘਟ ਵਿੱਚ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਿੱਕ ਹੈ, . . .

. ਉਸਦਾ ਆਕਾਰ-ਵਾਲਾ ਵੀ ਹੈ, ਨਿਰ-ਆਕਾਰ ਵੀ ਹੈ।

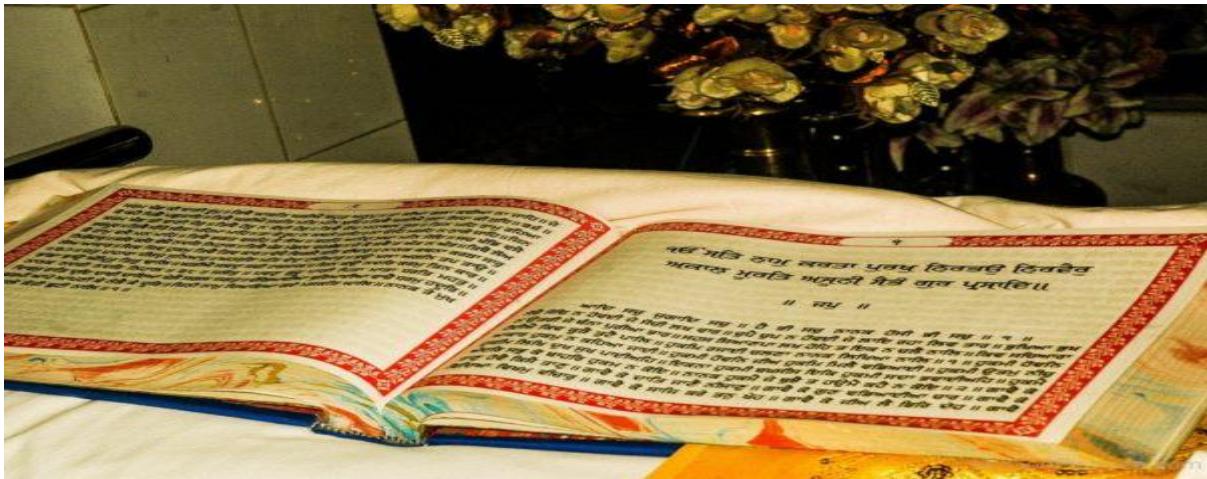
** ਆਕਾਰ:

. ਧਰਤੀ-ਆਕਾਸ਼-ਹਵਾ-ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ, ਪੇਤ੍ਰ-ਪੌਦੇ, ਪਸੂ-ਜਾਨਵਰ, ਮਨੁੱਖ, **ਉਸ ਇੱਕ ‘ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਕਰਤਾਰ’ ਦਾ ਹੀ ਰੂਪ ਹਨ।**

** ਨਿਰਾਕਾਰ:

. ਉਸ ਇੱਕ “ਸੱਚ-ਕਰਤੇ-ਕਰਤਾਰ-ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ, “ਗਿਆਨ” ਦਾ ਆਪਣਾ, ਨਿੱਜ ਦਾ, ਕੋਈ ਆਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵ ਉਹ ਕਿਤੇ ਸਵਰੱਗਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਅਲੱਗ ਟਿਕਾਣਾ ਬਣਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਾ। ਭਾਵ ਉਹ ਕਿਤੇ ਖਾਸ ਜਗਹ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ।

((“35 ਮਹਾਂ-ਪਰਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ “ਬਾਣੀ” ‘ਸਬਦ ਗੁਰੂ’ ਗਰੰਥ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਜੋ:))

. ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ,

. ਟੁੰਬਣ ਵਾਲੀ ਹੈ,

. ਹਲੁਣਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ,

. ਕਿਰਆਤਮਿਕੱਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ,

. ਸੋਚ ਵਿਚ,

. ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਵਿਚ,

. ਬਦਲਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ...

► ਬਾਣੀ ਹੈ,

► ਗਿਆਨ ਹੈ,

► ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ,

► ਸੋਚ ਹੈ,

► ਵਿਚਾਰ ਹੈ,

► ਸਾਲਾਹ ਹੈ,

► ਮਸਵਰਾ ਹੈ,

► ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ,

► ਸੰਦੇਸ ਹੈ,

► ਜਜ਼ਬਾ ਹੈ,

► ਵਲਵਲੇ ਹਨ,

ਇਸ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ, ਸੁਣ ਕੇ, ਸਮਝ ਕੇ, ਮੰਨ ਕੇ, ਵਿਚਾਰ ਕੇ, ਬੁੱਝ ਕੇ. . . ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਜਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਰੌਸ਼ਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ॥ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ, ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਜਿਉਂਣਾ ਹੈ, ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

“ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ ਗੁਰਿ ਦੀਆ ਅਗਿਆਨ ਅੰਧੇਰ ਬਿਨਾਸੁ” ਮ5॥ 293॥

ਵਹਿਮਾਂ, ਭਰਮਾਂ, ਪਾਬੰਡਾਂ, ਕਰਮਕਾਡਾਂ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਰਾਹ ਵਿਖਾਈ ਦਿੱਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਬਦਲਾਅ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ-ਜਾਪਣ ਦਾ ਰੰਗ-ਢੰਗ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਵਾਲੇ ‘ਰੱਬ’ ਨੂੰ ਮੰਨਣ-ਮਨਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ‘ਗੁਰਬਾਣੀ’ ਅਨੁਸਾਰੀ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ‘ਨਾਸਤਕ’ ਕਹਿਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਦੇ ਹਨ।

. ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਵਾਲੇ ‘ਰੱਬ’ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਦੁਨੀਆਵੀ ‘ਨਾਸਤਕ’।

‘ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਿਆਨ’ ਦੇ ਗਿਆਤਾ ਨੂੰ, ਪ੍ਰਤਾਪੀਵਾਦ ਦੀਆਂ ਪਾਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਰਵਾਇਤਾਂ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ‘ਨਾਸਤਕ’ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ‘ਨਾਸਤਕ’ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ‘ਗੁਰਬਾਣੀ’ ਗਿਆਤਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਰਬ-ਵਿਆਪੱਕ “ਸੱਚ, ਕਰਤੇ-ਕਰਤਾਰ” ਵਿੱਚ ਅਕੀਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਮੰਨਦਾ ਹੈ।

“ੴ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੁਰਤਿ ਅਜੁਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

. ਜਿਸ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਸਿੱਖ ਵੀਰ-ਭੈਣ ਨੂੰ ‘ਸਬਦ- ਗੁਰੂ’, ‘ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਰੰਥ’ ਦੇ ਗਿਆਨ, ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਸਮਝ ਆ ਗਈ,

- ਇਸ ਗਿਆਨ/ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਬੁੱਝਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਸਮਝਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ,
- ਉਸ ਦਿਨ, ਉਹਨਾਂ ਗੁਰਸਿੱਖ ਵੀਰਾਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ‘ਦੁਨੀਆਵੀ ਨਾਸਤਕਤਾ’ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਵੇਗਾ।
- ਤੁਹਾਡੇ ‘ਆਪਣੇ’ ਅਤੇ ‘ਬੇਗਾਨੇ’ ਤੁਹਾਨੂੰ ‘ਨਾਸਤਕ’ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪੈਣਗੇ।
- ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪੈਣਗੇ।
- ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਗੇ।

. ਆਪਣਿਆਂ ਅਤੇ ਬੇਗਾਨਿਆਂ ਵਲੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ‘ਨਾਸਤਕ’ ਦਾ ਖਿਤਾਬ/ਤਖੱਲਸ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ:

- . ਤੁਸੀਂ ‘ਸਬਦ-ਗੁਰੂ ਗੁਰਬਾਣੀ’ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ।
- . ਤੁਸੀਂ ‘ਗੁਰਬਾਣੀ-ਗੁਰੂ’ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੋ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
- . ਤੁਸੀਂ ‘ਸੱਚ’ ਨੂੰ ਅਪਨਾ ਲਿਆ ਹੈ।
- . ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਤਾਪੀਵਾਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਮੋਰਚਾ ਖੋਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
- . ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਤਾਪੀਵਾਦ, ਟਕਸਾਲਵਾਦ, ਡੇਰਾਵਾਦ, ਕਰਮਕਾਂਡ, ਵਹਿਮ, ਭਰਮ ਆਡੰਬਰ ਤੋਂ ਆਪਣਾ-ਅਪ ਛੁਡਾ ਲਿਆ ਹੈ।

► . ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਰਸਮਾਂ-ਰਹੁਰੀਤਾਂ, ਜੋ ਪੁਜਾਰੀ ਵਾਲੇ ‘ਰੱਬ’ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਸਨ, ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

► . ਹੁਣ, ਹਰ ਵੀਰ-ਭੈਣ, ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਨੇ/ਤੁਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਹੈ,

ਲੱਭਣਾ ਹੈ,

ਬੁੱਝਣਾ ਹੈ,

ਜਾਨਣਾ ਹੈ,

ਸਮਝਣਾ ਹੈ,

ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਦੁਨੀਆਵੀ ਆਸਤਿੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।

. ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ‘ਗੁਰਬਾਣੀ’ ਵਾਲਾ ਆਸਤਕ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

. ਆਉ ਦੋਨਾਂ ਆਸਤਕਾਂ (ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਿਆਨ ਵਿਚਾਰ ਵਾਲਾ ਆਸਤਕ, ਦੂਜਾ ਸੰਪਰਦਾਈ ਸੋਚ ਵਾਲਾ ਅਸਤਕ) ਦੀ ਸੋਚ ਦਾ ਫਰਕ/ਅੰਤਰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਕੌਣ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਨਾਲ, ਕਿਸ ਤਰਾਂ, ਲੋਕਾਈ ਦਾ ਭਲਾ ਚਹੁੰਦਾ ਹੈ/ਲੋਚਦਾ ਹੈ।

. . 1. ਸੰਪਰਦਾਈ ਪਕੜ ਵਾਲਾ ਆਸਤੱਕ: ਪੁਜਾਰੀ/ਗਰੰਥੀ/ਭੇਖੀ-ਸਿੱਖ, ਕੇਵਲ ਵਿਖਾਵੇ ਲਈ ਅਨਪੜ੍ਹ ਅਗਿਆਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗਣਾ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਭਲਾ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਲੋਚਦਾ। ਇਹ ਲਾਣਾ ਕੇਵਲ ਆਪਣਾ ਹੀ ਭਲਾ ਚਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਲੋਚਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਵੀ ਆਸਤੱਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨਦਾਰੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਉੱਪਰ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਦੇਖਣੀ ਚਹੁੰਦਾ ਹੈ।

. . 1. ਗੁੱਰਮਤ-ਗਿਆਨ ਵਾਲਾ ਆਸਤੱਕ: ਹਰ ਸਿੱਖ-ਗੁਰਸਿੱਖ ਵੀਰ-ਭੈਣ ਆਪਣੇ ਤਨੋਂ-ਮਨੋਂ-ਧਨੋਂ ਪਰੈਕਟੀਕਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਕਲਿਆਣ, ਲੋਕ-ਭਲਾਈ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਸਦਾ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ‘ਗੁਰਬਾਣੀ-ਗਿਆਨ’ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ ਵਾਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਭਲਾ ਲੋਚਦਾ ਹੈ। ਪਰ-ਉਪਕਾਰੀ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ।

. 2. ਸੰਪਰਦਾਈ ਪਕੜ ਵਾਲਾ ਆਸਤੱਕ: ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦੀ ਸਰੀਰਿਕ/ ਮਾਨਸਿਕ/ਸਮਾਜਿਕ, ਦੁੱਖ/ਤਕਲੀਫ਼ ਆਉਣ ਤੇ ਮੂਰਤੀਆਂ/ਗਰੰਥਾਂ ਅੱਗੇ ਗੋਡਿਆਂ ਪਰਨੇ ਬੈਠ ਕੇ ਹੱਥ ਅੱਢਣੇ, ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰਨੀਆਂ, ਲੇਲੜੀਆਂ ਕੱਢਨੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁੱਖ ਵੇਲੇ ਇਹਨਾਂ ਗਰੰਥਾਂ/ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੇ ਸੁਕਰਾਨੇ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਈ ਜਾਣ ਦਾ ਪਖੰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਦਾ।

. . . 2. ਗੁੱਗਮਤ-ਗਿਆਨ ਵਾਲਾ ਆਸਤੱਕ: ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦੀ ਸਰੀਰਿਕ/ਮਾਨਸਿਕ/ ਸਮਾਜਿਕ, ਦੁੱਖ/ਤਕਲੀਫ਼ ਆਉਣ ਤੇ ਹੋਂਨਾ ਨਾ ਹਾਰੋ ਵਾਲਾ ਨਾਅਰਾ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। “ਸੁਖ ਦੁਖ ਦੁਇ ਦਰਿ ਕਪੜੇ ਪਹਿਰਹਿ ਜਾਇ ਮਨੁੱਖ॥ ਮ1॥ 149॥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹਿੰਮਤ ਪੈਦਾ ਕਰੋ, ‘ਗੋਬਿੰਦ’ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹੈ “ਸਭੁ ਗੋਬਿੰਦੁ ਹੈ ਸਭੁ ਗੋਬਿੰਦੁ ਹੈ ਗੋਬਿੰਦ ਬਿਨੁ ਨਹੀਂ ਕੋਈ” ਤੁਹਾਡਾ ਫੈਸਲਾ ‘ਗੋਬਿੰਦ’ ਦਾ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਸੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਦੀ-ਕਲਾ ਵਾਲਾ ਸੁਭਾਉ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਇਹ ਦੁੱਖ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਚਲੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ‘ਸੁੱਖ’ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਘਰ-ਪਰੀਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਤੱਕਤੇ ਨਿਰੋਏ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ/ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਤ ਕਰੋ। ਧਿਆਨ ਦੇਵੋ।

. 3. ਸੰਪਰਦਾਈ ਪਕੜ ਵਾਲਾ ਆਸਤੱਕ: ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ, ਮੰਦਿਰਾਂ, ਦੀਆਂ ਬਿੱਲਡਿੰਗਾਂ ਲਈ/ਇਮਾਰਤਾਂ ਲਈ, ਧਰਮ-ਭੀਰੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਇਆ ਦੇਣ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ‘ਦਾਨ’ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਤੁਹਾਡੀ ਮੁਕਤੀ ਹੋਣੀ ਹੈ,

ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁੱਖ-ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਮਿਲਣੇ ਹਨ।

ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਮਾਇਆ ਦੇ ਵਾਰੇ ਨਿਆਰੇ ਹੋਣਗੇ। ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖੇਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਹਾਰਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

. . . 3. ਗੁੱਗਮਤ-ਗਿਆਨ ਵਾਲਾ ਆਸਤੱਕ: ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦੇ ਭੇਖੀ ਠੱਗਾਂ, ਸਾਧਿਆਂ, ਟਾਕਸਾਲੀਆਂ, ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ, ਨਿਰਮਲੇ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚਿੱਕਨੀ ਚੋਪੜੀ ਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਦਾ।

ਇਹਨਾਂ ਵਿਹਲੜਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਠੀਆਂ ਗਰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਆਪਣੀ ਹੱਕ-ਹਲਾਲ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿਹਲੜ ਠੱਗਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਦਾਨ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

‘ਗੁਰਬਾਣੀ ਫੁਰਮਾਨ’ : ਅਕਲੀ ਸਾਹਿਬੁ ਸੇਵੀਐ ਅਕਲੀ ਪਾਈਐ ਮਾਨੁ॥ ਅਕਲੀ ਪੜ੍ਹੀ ਕੈ ਬੁਝੀਐ ਅਕਲੀ ਕੀਚੈ ਦਾਨੁ॥ ਨਾਨਕ ਆਖੈ ਰਾਹੁ ਏਹੁ ਹੋਰਿ ਗਲਾਂ ਸੈਤਾਨੁ॥ ਮ1॥ 1245॥

. {{ਅਪਣੇ ਹੱਕ-ਹਲਾਲ ਦੀ ਕੀਤੀ ਕਮਾਈ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪਰੀਵਾਰਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਬਾਦ ਅਗਰ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸ ਪੈਸਾ ਬਚਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਲੋਕ ਕਲਿਆਣ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ਕਰੋ ਜੀ, ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਦਸਵੰਦ ਦਾ ਪੈਸਾ ਲਾਉਣਾ ਕਰੋ ਜੀ। ਇਸ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਸਕੂਲ, ਹਸਪਤਾਲ, ਬਿਰਧਾਂ ਲਈ ਦੇਖਭਾਲ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।}}}

. . 4. ਸੰਪਰਦਾਈ ਪਕੜ ਵਾਲਾ ਆਸਤੱਕ: ਆਪਣੀ ਪਾਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਘਟੀਆ ਸੋਚ ਕਰਕੇ, ‘ਅ-ਸੰਤ-ਸਮਾਜ’ ਦੇ ਮਹਾਂ-ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਅ-ਸੰਤਾਂ/ਮਹਾਂ-ਪੁਰਸ਼ਾਂ/ਬ੍ਰਹਮ (ਭਰਮ) -ਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ‘ਰੱਬ’ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਚਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਲੋਕ ਉਸਦੇ ‘ਅ-ਸੰਤਾਂ’ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ, ਭਰਮਗਿਆਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਅਵਾ-ਤਵਾ ਜਾਂ ਵੱਧ-ਘੱਟ ਨਾ ਬੋਲਣ।

ਲੋਕ, ਉਸਦੇ ਅ-ਸੰਤਾਂ/ਮਹਾਂ-ਪੁਰਸ਼ਾਂ/ਭਰਮ ਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਜੈ-ਜੈ -ਕਾਰ ਕਰਨ।

ਇਸੇ ਲਈ ਉਸਨੇ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ, ਅ-ਸੰਤਾਂ, ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ, ਭਰਮਗਿਆਨੀਆਂ ਉੱਪਰ ਕਿੰਤੂ-ਪਰੰਤੂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ,

ਆਲਤੂ-ਫਾਲਤੂ ਵਚਨ ਬੋਲ ਕੇ ਨਿਰਾਦਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਧੇ ਨਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਗੇ।

ਇਸ ਲਈ ਅ-ਸੰਤਾਂ, ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ, ਭਰਮ ਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਦੁਨੀਆਵੀ ਆਸਤੱਕ “ਗੁਰਬਾਣੀ” ਦੀਆਂ ਕੁੱਝ ਖਾਸ ਪੰਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

“ਸਲੋਕ॥ ਸੰਤ ਸਰਨਿ ਜੋ ਜਨੁ ਪਰੈ ਸੋ ਜਨੁ ਉਧਰਨਹਾਰ॥ ਸੰਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਨਾਨਕਾ ਬਹੁਰਿ ਬਹੁਰਿ ਅਵਤਾਰ॥ ਮ੫॥ 279॥

- (((ਇਸ ਸਲੋਕ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੱਤ ਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ‘ਸੰਤ’ ਸਾਤਵਿੱਕ ਗੁਣ ਹਨ, ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨੇ ਹਨ, ਲੈਣੇ ਹਨ। ਜੋ ਮਨੁੱਖ, ਜੋ ਜਨ ਇਹਨਾਂ ਸਾਤਵਿੱਕ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਬੜਾ ਸੁੱਖ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਬਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
- ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਇਹਨਾਂ ਸਾਤਵਿੱਕ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸਾਤਵਿੱਕ ਗੁਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ, ਤਾਂ ਅਗਿਆਨਤਾ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਭਟਕਨਾ ਵਿੱਚ ਭਟਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਸੋਝੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਉਸਨੂੰ ਪਰਖ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ, ਕੀ ਸਹੀ ਹੈ।
- * ਇਸ ਸਲੋਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅੰਸੰਤ ਬਾਬੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।)))))

. 4. ਗੁਰਮਤ-ਗਿਆਨ ਵਾਲਾ ਆਸਤੱਕ: “ਗੁਰਬਾਣੀ” ਗਿਆਨ-ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸ਼ਾਰ-ਸ਼ਾਰ ਹੋਇਆ ਮਨੁੱਖ;

‘ਛੁਲ ਨੂੰ ਛੁਲ, ਕੰਡੇ ਨੂੰ ਕੰਡਾ ਅਤੇ ਸੁਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਾਂ’ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ ਕੇ ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਚੰਗੀ ਮਾੜੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁੱਲ-ਆਕਣ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਸਮੇਂ, ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਬਾ-ਬਸਤਾ, ਹਰ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਘੋਖਦਾ ਹੈ, ਪਰਖਦਾ ਹੈ, ਜਾਨਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬੁੱਝਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

. ਕਦੋਂ, ਕਿਉਂ, ਕਿਥੇ, ਕਿਵੇਂ, ਕਿਸ ਲਈ ਦੀ ਬਾਰੀਕ ਛਾਨਣੀ ਲਾ ਕੇ ਹਰ ਗੱਲ ਦੀ ਤਹਿ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਢੱਡੇਰੇ ਨੇ ਕਰੀ ਹੋਵੇ।

.”ਗੁਰਮੱਤ-ਗਿਆਨ-ਗਿਆਤਾ’ ਨੂੰ “ਗੁਰਬਾਣੀ” ਇਹ ਸੋਝੀ ਕਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ‘ਸਵਰੱਗ-ਨਰਕ’ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਲੱਗ ਜਗਹ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਸੱਚੀ ਕਿਰਤ, ਕਰਮ, ਕਰਨੀ, ਨਾਲ ਸਵਰੱਗ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਵਹਿਮਾਂ, ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖਿਆਂ, ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਨਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬਸਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

.. 5. ਸੰਪਰਦਾਈ ਪਕੜ ਵਾਲਾ ਆਸਤੱਕ: ਪਾਪ-ਪੁੰਨ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨ/ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ‘ਪੁੰਨ’ ਕਰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪੂਜਾਰੀ/ ਬ੍ਰਾਹਮਣ/ਪਾਂਡੇ/ਗਰੰਥੀ ਨੇ ‘ਰੱਬ’ ਨੂੰ ਮੰਦਿਰਾਂ/ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੇਠਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਇਹ ਆਸਤੱਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾਅ ਕੇ/ ਘੇਰ ਕੇ ‘ਰੱਬ’ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਮੰਦਿਰਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਬਣਾਏ ‘ਰੱਬ’ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਇਸ ਕਰਮ ਨੂੰ ਇਹ ਆਸਤੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਪੁੰਨ ਦਾ ਕਰਮ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।

... 5. . ਰੁੱਗਮਤ-ਗਿਆਨ ਵਾਲਾ ਆਸਤੱਕ: “ਗੁਰਬਾਣੀ” ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲੈਣ ਕਰਕੇ ਆਪ ਹਰ ਤਰਾਂ ਦੇ ਵਹਿਮ, ਭਰਮ, ਭੁਲੇਖ, ਕਰਮਕਾਂਡ, ਆਡੰਬਰ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਦ ਉਹ ਆਪ ਅਡਿੰਗ, ਅਡੋਲ, ਸਹਿਜ, ਸਨਿਮਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ “ਗੁਰਬਾਣੀ” ਸਿਧਾਂਤ “ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਧੁੜਿ ਮੰਗੈ ਤਿਸੁ ਗੁਰਸਿਖ ਕੀ ਜੋ ਆਪਿ ਜਪੈ ਅਵਰਹ ਨਾਮੁ ਜਪਾਵੈ॥ ਮ4॥ 305॥” ਦੇ ਮੁਤਾਬਿੱਕ ਹੋਰਨਾਂ ਵੀਰਾਂ-ਭੈਣਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਹਿਮਾਂ, ਭਰਮਾਂ, ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ, ਆਡੰਬਰਾਂ, ਅੰਧਵਿਸਵਾਸਾ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਸਦਾ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਹੈ “ਗੁਰਬਾਣੀ-ਗਿਆਨ”, ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ‘ਸਚਿਆਰਤਾ’ ਵਾਲੇ ਰਾਹ ਦਾ ਪਾਂਧੀ ਬਨਣ ਲਈ ਪਰੇਰਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

... 6. ਸੰਪਰਦਾਈ ਪਕੜ ਵਾਲਾ ਆਸਤੱਕ: ਕੇਵਲ ਲੋਕ ਵਿਖਾਵੇ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿੱਕ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ।

ਤਰਾਂ ਤਰਾਂ ਦੇ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ, ਵਿਖਾਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਕਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ‘ਬਾਗੁੜੂ-ਬਾਗੁੜੂ’ ਦੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਤਰੀਆਂ, ਦੋਪਹਿਰਿਆਂ, ਚੋਪਹਿਰਿਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਦੇ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੰਕਟ-ਮੋਚਣ ਸੰਪਟਪਾਂਠਾਂ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਦਿੱਸਦਾ ਹੈ।

ਕਦੇ ਵਿਹਲੜ ਪਾਖੰਡੀ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਗੰਦੇ ਪੈਰ ਧੋ-ਧੋ ਕੇ, ਉਹ ਪਾਣੀ ਪੀਦਾਂ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਮਿੱਕ ਗਰੰਥਾਂ ਦੇ ਪਾਠ-ਰਟਣ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਜਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਫਲਾਣਾ ਸਬਦ, ਫਲਾਣਾ ਮੰਤਰ ਪੜ੍ਹਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕੰਮ ਰਾਸ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਰਿੱਧੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮਕਸਦ ਹੈ, ਵਿਖਾਉਣਾ, ਕਿ ਸੈਂ ਸਰਧਾਵਾਨ ਹਾਂ, ਸ਼ਰਧਾਉਂਲੂ ਹਾਂ, ਧਰਮੀ ਹਾਂ।

■ . . 6. ਗੁੰਗਮਤ-ਗਿਆਨ ਵਾਲਾ ਆਸਤੱਕ:-

. ਲੋਕ ਵਿਖਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਦੇ ਕਰਮਕਾਂਡ, ਵਹਿਮ, ਭਰਮ ਪਾਖੰਡ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਸੁਨਣਾ, ਗਾਊਂਣਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ “ਗਿਆਨ” ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ। ਪਾਠਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਤਰੀਆਂ, ਦੋਪਹਿਰਿਆਂ, ਚੋਪਹਿਰਿਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਲੜਦਾ। ਵਿਹਲੜ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਗੰਦੇ ਪੈਰ ਧੋ ਧੋ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦਾ। ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਤੋਤਾ ਰਟਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿੱਧੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਆਪਣੇ ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

.. 7. ਸੰਪਰਦਾਈ ਪਕੜ ਵਾਲਾ ਆਸਤੱਕ:-

. ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ‘ਧਰਮ-ਅਕੀਦੇ’ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰੋ। ਵਿਸਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਣਾ ਕਰੋ। ਹਰ ਹੀਲੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਵਾਸ ਦਿਵਾਉ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਕਰਮ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਬਕ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਰਤ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅੰਨੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੋ। ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਸੋਚਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦਿਓ।

■ . . 7. ਗੁੰਗਮਤ-ਗਿਆਨ ਵਾਲਾ ਆਸਤੱਕ:-

. ’ਇਨਸਾਨੀਅਤ-ਮਨੁੱਖਤਾ’ ਹੀ ਸੱਚਾ ਧਰਮ ਹੈ।

ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ-ਸਰੀਰ ‘ਸਿੱਖ-ਹਿੰਦੂ-ਈਸਾਈ-ਮੁਸਲਿਮ-ਬੋਧੀ-ਜੈਨੀ-ਪਾਰਸੀ’ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਕੇਵਲ ਇਨਸਾਨ ਹੈ. ਮਾਨੁੱਖ ਹੈ।

ਸੰਪਰਦਾਈ, ਪਾਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਕੇਵਲ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਇਨਾਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਾ ਜਗਤ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਣਾ ਹੈ, ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਹੈ।

.. 8. ਸੰਪਰਦਾਈ ਪਕੜ ਵਾਲਾ ਆਸਤੱਕ:-

. ਜੇ ਕੋਈ 'ਗੁਰਮੱਤ ਗਿਆਨ' ਵਾਲਾ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਮਾਨਤਾਵਾਂ/ਮਨੌਤਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ:

ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉ, ਧਮਕਾਉ, ਛਬੀਲਾਂ ਲਾਉ,

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਉਪਰ ਚਿੱਕੜ ਸੁੱਟਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰੋ।

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟ-ਵੱਡ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ, ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਬਦਲ ਲਏ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋਵੇ।

ਅਗਰ ਫਿਰ ਵੀ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਗੱਡੀ ਚੜ੍ਹਾ ਦੇਵੋ, ਕਤਲ ਕਰ ਦੇਵੋ।

ਇਹ ਪੁੰਨ ਦਾ ਕਰਮ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ 'ਰੱਬ' ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ।

■ .. 8. ਗੁਰਮੱਤ-ਗਿਆਨ ਵਾਲਾ ਆਸਤੱਕ:-

. 'ਗੁਰਮੱਤ-ਗਿਆਨ' ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੀਰ-ਭੈਣ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬੇ-ਮਤਲਬ ਦੀ ਬਹਿਸ ਬਾਜ਼ੀ ਨਾ ਕਰੋ।

ਵਿਰੋਧੀ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਚ/ਨੂੰ ਆਪਣੇ 'ਗੁਰਮੱਤ-ਗਿਆਨ' ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਤਰਕਾਂ ਅਤੇ ਸੁਆਲਾਂ ਨਾਲ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣਾ ਕਰੋ।

'ਗੁਰਮੱਤ-ਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆਉਂਣੀ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ।

- ▶ **ਆਸਤਿਕਤਾ-ਨਾਸਤਿਕਤਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ/ਪੂਜਾਰੀ/ਪਾਂਡੇ/ਗਰੰਥੀ ਦੇ ਅਗਿਆਨ ਦੇ ਅਸਰ/ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਬਣਾਏ ਕੱਟੜਤਾ ਵਾਲੇ ਪੈਮਾਨੇ ਹਨ।**
- ▶ **ਜੋ ਵੀ ਸਮਝਦਾਰ ਮਨੁੱਖ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ 'ਗਿਆਨ' ਨਾਲ ਸਦਾਚਾਰੀ-ਸਾਤਵਿੱਕ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਕਰਕੇ ਭਾਵ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।**
- ▶ **'ਸੱਚ ਨੂੰ, ਸੱਚਾਈ' ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ, ਜਾਨਣ ਦੀ, ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ। ਤਹਿ ਤੱਕ ਜਾਵੋ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸੰਕਾ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਜਗਿਆਸਾ ਨੂੰ ਠੰਡੀ ਨਾ ਪੈਣ ਦਿਉ, ਖੋਜ ਜਾਰੀ ਰੱਖੋ।**
- ▶ **ਕੋਈ ਕੀ ਸੋਚਦਾ ਹੈ, ਸਦਾਚਾਰੀ-ਸਾਤਵਿੱਕ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। 'ਸਚਿਆਰਾ' ਮਨੁੱਖ ਆਪਣਾ ਰਾਹ ਆਪ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।**
- ▶ **ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜੇਹੇ ਮੁਲਕ/ਦੇਸ਼ ਹਨ, ਜੋ ਕਿਸੇ 'ਰੱਬ' ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ, ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮਕਾਂਡ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਲੇਕਿਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਦੇਸ਼ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇਸਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਬੜੀ ਸੁੱਖ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।**

► ‘ਧਾਰਮਿੱਕਤਾ-ਆਸਤਿਕਤਾ-ਨਾਸਤਿਕਤਾ’ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਉੱਲੜਨ ਹੈ। ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਇਸਦੀ ਜਕੜ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਸੰਤੁਲਨ ਗਵਾ ਬਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਸਿਵਾਏ ਵਹਿਮਾਂ, ਭਰਮਾਂ, ਪਾਖੰਡਾਂ, ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਰਾਹ ਨੂੰ ਡੱਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ‘ਗਿਆਨ’ ਲੈਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਮਨ ਕੋਈ ਲਗਨ/ਚਾਅ/ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸੋਝੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਕਿ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ‘ਸੱਚ’ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰ ਕੇ ਕੁਝਿਆਗੀ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

► ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ‘ਰੱਬ’ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋ ਤਾਂ:

► ‘ਰੱਬ’ ਕਿਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਬੈਠਾ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਹੀ ‘ਰੱਬ’ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਖੁਦ ‘ਰੱਬ’ ਬਣਕੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ, ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਕਰੋ। ਫਿਰ ਵੇਖੋ ਕਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਨੰਦ ਢਲਕਾਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ।

► {{{ਬਾਹਮਣ/ਪੁਜਾਰੀ/ਗਰੰਥੀ/ਟਕਸਾਲੀ/ਡੇਰੇਦਾਰ ਆਪਣਾ ਬਾਹਰ ਵਾਲਾ ਨਕਲੀ ‘ਰੱਬ’ ਜਿਥੇ ਮਰਜ਼ੀ ਡੇਰਿਆਂ/ਮੰਦਿਰਾਂ/ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾਈ ਰੱਖਣ। ਇਸ ਰੱਬ ਦਾ ਆਸਰਾ ਕੇਵਲ ਬਾਹਮਣ/ਪੁਜਾਰੀ/ਗਰੰਥੀ/ ਟਕਸਾਲੀ/ਡੇਰੇਦਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਦੂਜੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਇਹ ਨਕਲੀ ‘ਰੱਬ’ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸੰਵਾਰਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਬਹਾਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ॥ ਸੱਬ ਪਾਖੰਡ ਹੈ, ਵਿਖਾਵਾ ਹੈ, , ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਵਕੂਫ ਬਣਾਕੇ, ਦੁਕਾਨਦਾਰੀ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ।}}}}

► “ਦੇਂਦੇ ਦੋਸੁ ਨ ਦੇਉ ਕਿਸੇ ਦੋਸੁ ਕਰੰਮਾ ਆਪਣਿਆ॥ ਜੋ ਸੇ ਕੀਆ ਸੌ ਸੇ ਪਾਇਆ ਦੋਸੁ ਨ ਦੀਜੈ ਅਵਰ ਜਨਾ॥ ਮ1॥ 432॥

► ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁੱਝ ਵੀ ਘਟਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੁੱਝ ਵੀ ਵਧਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ-ਖੇਡਿਆਂ-ਗਮੀਆਂ, ਨਫੇ-ਨੁਕਸਾਨ, ਫਾਇਦੇ ਦੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਰਜ਼ੱਲਟਸ/ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਕਰਤਾ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਖੁਦ ਆਪ ਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਆਪ ਖੁਦ ਹੀ ਜਿਸੇਵਾਰ ਹੈ। ਰਜ਼ੱਲਟ/ਸਿੱਟੇ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਦੇ ਬੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਫਲ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਰਜ਼ੱਲਟ ਹੈ/ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਕਰਮ, ਸੋਚੇ ਫੁਰਨੇ ਹੀ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਘਾੜਤ ਘੜਦੇ ਹਨ।

► [ਜੇਹਾ ਬੀਜੈ ਸੋ ਲੁਣੈ ਕਰਮਾ ਸੰਦਰਾ ਸੇਤੁ’॥ ਮ5॥ 133॥

► [ਜੈਸਾ ਬੀਜੈ ਸੋ ਲੁਣੈ ਜੇਹਾ ਪੁਰਬਿ ਕਿਨੈ ਬੋਇਆ’॥ ਮ4॥ 309॥

► ‘ਜੈਸਾ ਬੀਜੈ ਸੋ ਲੁਣੈ ਜੋ ਖਟੇ ਸੋ ਖਾਇ’॥ ਮ1॥ 730॥

ਧੰਨਵਾਦ

ਇੰਜ ਦਰਸਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਅਸਟਰੇਲੀਆ

21 ਸਤੰਬਰ 2019.